

אָרֶר יְהָל

מאמרי מוסר, דעת זיראת ה'
א. לפי סדר פרשיות התורה ב. מערכות התשובה

פרק ט' ערך:

ארץ'

כוד שני

מאת רבינו הגה"ז
מן הוראה ליב חסמן וצוקל
סגול ורומי בישיבה חרבון -Connat ישראלי
(אביד רום צפוני)

נשפט נורו וסוחו ע"י
שלוט מדרבי הagan שבירין

יהל קצע

שלוח

אור

ש ל ח

עקב הלב מכל

וירבר ד' וגנו שלחה לך אנשיים.

בארץ לא יוכה כלומר: שארץ זו אשר נאמר עליי, עני ד' אלקין בה" וגנו מתעלמים ומתקדשים יותר ויתר, ולכנן יעדנו ודאי ב"ג שם בדרגה רוחנית גבו ממדרגותם במרבה, ושוב לא יהיה ראויים להיות נשאים עליהם, הרי שידעו היא בחתה לפני המקומות ב"ת, ולבסוף מה יצא מדייניהם זו? — טפש לבם ווא לנפשם א"כ שעיבירו אוthon מהונשיות אין כראין לנו כל העסק הלוות, ותו דבת הארץ, — וימתו מגפתם הם וכל הדור עמהם, هي אומר שהאות הקבוז גו להם לגדולים אלו, — שאף שנתרבו כצדיקים נתחפכו לכטילים, ולשנדייך בדו הווה"ק יש לראות עוד, שחששו שהוא יעיבירו אותם מנשיאותם וימנו אותו מהחתיהם, כלומר: אילו לא היו ממנים אחרים תחתיהם, היו אולי מתגברים מחשבות זדון לבם במשמעות כי יצא הפטר כסאותם בשכר ביאתם לארץ הקדוש אבל שיראו אחרים מתמנים תחתיהם ועיניהם ראות וככלות, זה לא יכול להסב נבערה בהם אש חאות הקנאת והכבד ותאכל אותם ואת כל בני דורם, נז ואיזו, עד כאן נחן של מדותו וסיבוך הלב ועקרונותיו, שיישבים צדיקים גדי וופליגים ושוקלים במאזני קדושה וטהורה — אם יוכו אם לאו, ושם מתגנב מדה אחת —, מהפרק הקערה על פיה —, ומופוץ אותו לריטיסם, שב אין צדיקים, אין כאן נשאי ישראל, אלא מרגלים כסילים מוציאי דבר הארץ הוא ע' lab מכל ואנש הוא מי ידענו.

ושמא אמר כי גס לבם מה להשכיל ונעשה הרוותם גמורים להכريع מעת כבודם וקנותם דבר גדול זה בידיעתם ודעתם, הרי אה"כ וירא משה להושא נון יהושע, ואחו"ל שהחפפל עליו ואמר יה' יושיעך מעזץ מרגלים, וגם על נאמר ויבא עד חבורון — שנשתח על קברי אבותם שלא היה ניסת לחבירו להו

הרי לפניו צדיקים שנבחרו מכל ישראל, מפני הקב"ה, ומפי משה, נתבררו בעצם, וא"כ בינה זאת על באו ואמרו טובת הארץ מארך מגד וגמ זכתה זרדים צדיקים שנבחרו מכל ישראל, מפני הקב"ה, ומפי משה, נתבררו בזומן ורבש היא, — אפס... כי חוששים אנו לכסאותינו וכי שוטים הינו כל ישראל, וזה קצץ נחטפו כאנ נחרש ווילו, וישלחו אוחם משה וגו', כולם אנשים וגו', כלחו משומן כך פרח משפט על יהושע, והחפפל כלב על עצמו, אוחמה! אלא ו' באין הו ורישי דישראל הוא אבל אינון דברו לארמייחו עיטה בישא, אמאי גטלו שלא עליה על דעת מעולם לחשוב עליהם כן, וגם הם עצם לא באו לו לדירה ציטה דא, אלא אמרו אי ייעלון ישראל לא רעה נחעדר אנן מלמחי רישין וימני ולא הרגשו בה, אלא שעמוק עמוק בכלם עליה טינה כחות השערה, ורק ד' ח' באש רישין אחרוני, וזה אנן זכינן במדבר לנטוי רהא לתהו שיבש ותאבידם.

בזה הוא כה ההלס של מדה אי' באדם, שחוט השערה ממנו מפותץ הוא ועל דגטני עיטה בישא לגרמייחו מיהם אינון דגטן דגטן דגטן דגטן ע' כי, קיצרון של דברים אלו הם שהמרגלים אשר דיברו רעה על הארץ, לטובות נחכונו, כי אמרו לנו נשאים — כאן במדבר ציינו להוות נשאים, אבל בארץ הקדושה לא נזכה — שמסתבר וננו לחיות נשאים, ויעירנו משה מסכת הנשיאות זימנה אחרים במקומינו ולבן הוציאו בין אלפי אלף חמוץ הנפשים באדם, ואין מכיריהם ומרגיהם אותו אם בדעת תיריה וחיפוש אחר חיפוש, וזהו משאה"כ (ירמי' י"ז) עקב הלב: ואנש הוא מי ידענו אני ד' חזקך לך וגנו, פירוש: רמאי הוא, שמתבך ומט ומחטא ראה והתבונן בדברים הנוראים, צא וחשוב — אנשיים אלו צדיקים אשר בגובה ארדים גבורים בגודל נפש ורוחב לבם כולם אנשים ראשין בני ישראל המה", שבדור הדעת מקבל התהו"ק היו הם הנשאים, ונחכרו לשילוחות זו מכל ישראל, מפני הקב"ה, ומפי משה, היינו שהם מבני דעת קדשות הארץ וטובתה, ואנמנ העמיקו לחזור כי אף שבדבר זכה להיות נשאים, אבל

מכתב מאליהו ט' ז.

62

יבנו להרגיש בה, כי הקב"ה תבע חטא המרגלים מישראל ולא ממשת והנה כתוב הגרא"ז ז"ל (בادرת אליהם פ' דברים) שהוא באים ישראל אל משפט לשאול כל אחד על עבودת ה' הפרטית שלו, ומה שית מלםדים העוצם והוריכם לכל אחד כענינו הפרט על פ' ה'. הרי כי גם בחכמה היותר גודלה א"א להבחן בחור דקותם של חמוץ הנפש, ורק ע"פ ה' — בגבואה בירר להם, ובענין שלוח המרגלים כבר כתכנו במאמר הנ"ל שלא רצח ה' לגלות למשה את האמת בענין שלוח המרגלים ממש"כ "שלוח לך" — לדעתך, ועל כן עם כל עצם חכמת משה רבינו טעה בדקות ההייא, כי לא יכוא להרגישן.

ומעהה נחכונו אם משה רבינו ע"ה לא נחפס על טעות זו והוא נחבע עליה ישראל? הרי לנו מכאן לינוד גדול כי אצ"י טעות כזו, שלא יוכל להרגישו מהר רבינו על אחרית. הם ב ע' צ' מס' יוכולים לראותה במבט האמת שלהם אם אך ירצו. ונעשים על זה אפי' עד כדי בכיה לזרות ר' ל. ותוחמין גדולים גרובר זה לאודם; כי עלו רך לוחזק הרבח ולחזרתו על האמת ולזרבק בו, כי או לא יוכל עוד היצור הרע להטעותו בשום פנים.

ודבר נפלא יש בזה, לראות עד כמה כחו של מבט האמת מגיע, וכמהjadams אהראי אפי' بعد טעות דקה מן הרקה מכיוון שככל לברורה ע"פ מבט האמת, נחכנו במאמר "הבטחון וההשוחדות" בענין המרגלים: "ז"ל הילקוט ריש שלח: אמרו ישראל, משה רבינו, נשלחת אנשיים לפניו אמר להם מה מה? (ווקודות זהזאת המרגלים היה זבר פושען שעאיין עשנות וטעותין כו...) אמרו לו שכבר הבטיחנו הקב"ה שהוא נכנסים לארץ כנען וירושיס כל טוב... והרי שמעו' שאנו נכנסים... אם מטמנים הם את נימונם... ולא נמצא כלום, נמצא דברו של הקב"ה בטל, אלא ילכו מרגלים...". נחכונו נא, הלא דור רעה היה ולא בצל היה טועים. ואעפ"כ החשבו בדעותם שככל הפעם לשלו המרגלים אינו אלא לפען קידוש השם. דור מקבלי התורה, עם כל עוזם הבנתם, לא עמדו על טעות זו. גם משה רבינו לא היה יכול לעמור בהו שאון בוגותם לשם שמיים ממש, דמסיק בילקוט שם, "коין ששכענו (ונשאו) כן גלעד בידם שנאמר וייטב בענין נמי", — והנה משה רבינו בעוצם חכמו הות פטור כל ארוף גתו חוגו ע"פ כל צדדי כהות גפשו, אפי' הטמנים ביוותר, כמו"כ "ואתה תהות מכל העם", וא"ל שהחכין ע"פ חכמת הפרצוף, וכבר כתבו הרבה מזה בזוהר. וגם זולות זה מובן עד כמה הגיעו חכמת משה בכוחות הנפש, וכמה למד בתבונת כמההך כל עצם עלייתו בעבודות ה', ואחר כל אלה לא עמד על טועום של

למען הצל מחסרוון קידושה א', — לא בשוביל שיחסרו להם הכתף והזהות
ההמנוגים אלא אך ורק מה שיחסרו בקידוש שמו יהברך — ; אבל באמת מז'ו
חי' לא שיאיתו לאגביר את קדושת הי' אלא נט' ראה מادر אל ההשתדרות
ומה גפלא הוא, אשר דור מקובל החורה, עם כל עוצם הבנחתם בתורה ועכזרו
הו, ומוקפת הבנחתם בכחות הנפש והטעויות היוצר, לא יכולו לעמוד על טעו
וז. הרי זה לאות כמה נסתה הי' בתוכם שורש הטעות. ויתור מז', הנה המאמנו
הו בילקוט מבאר שפ' "ויטיב בעניינו הויבר" כי גם מרעד'ה לא הי' יכול
לעמוד בוות שאין כונתם לש"ש ממש, דמסיק שם: "בין ששמע משן
כן גל cedar בידם, שנאמר ויטיב בעניינו קו'". התפעלות נוראה יש בז', ע'
כמה חוכל גט' פגנית לאויה חסרון להטמין את עצמה, עד שנוראה קטנו
כיב מכחן אשר גם מרעד'ה לא יכול לאבחןנה.

ד. ויש להתעמק ולהבין עד כמה הייתה טעונה רקה, באמת גם על מהשכמת של ישראל לא עלה לשוחה מרגלים לדעת הדריכים וכו', כי בזודאי בטחו בהשיות אשר שלח להם את הענן לפניהם, ואלו הביא השטן הסתנה צו לפניהם בגלוי, בזודאי שלא יוכל לפעול עליהם כלל; אלא דרך עסק עמהם, טעות כחוט והשערה ממש. זיל הילקוט (ריש שלח): «אמרו ישראל: משה רבנית נשלחה אונשים לפניו; אמר להם למה? (הרי שקדום חטא הנרגלים כי דבר פשוט שאין לעשות השותדות כזו, ואין צורך בה כלל) אמרו לו: שככל הבטיחנו הקב"ה שהוא נכסין לאرض כנען וירושין כל טוב, שנאמר ובתים מלאים כל טוב, והרי שמעו שהוא נכensis... א. אם מטמינים הם את מונומ... ולא נמצאים כלום, נמצא דברו של הקב"ה בטול, אלא ילכו מרגלים... וחפרו... יעדמו על מה שחרפו בארץ». נחכון נא, הלא דור דעה ה' ולא בכל הין טועים, ואעפ"כ חשבו בדעתם שכחצם לשוחה המרגלים אינו אלא

אוצר החסידים – זיון באומיניץ

(3)

הוּא הַמְּלָאֵךְ הָאָרֶץ

לקרושי תורת

היא יתיר עדרם ואנשיו יקרים, ובעודו הפלגיהם יוצאים לו על כורע רחובות
ונוחה ומי דריהם רוגים וזהו מושגתו שארם הסדרם ממי קורת עלון
ונוחין יתירם דרבונו הרב הנזון הנמל האחד וגבורון או רון עליון
וישרין יתירם דרבונו הרב הנזון הנמל האחד וגבורון או רון עליון

שניאור זלטן

שלה

ל

ד ואחר ככ"ל יוכן נ"כ מעין המטה למלג'ט כלם לו ליכנס נ"י מפי טבריאס הוה מכם מהה שולס קמאנטה כי' (כמ"ט דעת ר' שדר סקליט פטורין ס"ה) וטעה לנו קריינס לר' צבאי טולס הדריאן בדור ומטענה טופף כל לילן כי' בכלי נקיס סס חמולה ווילום בדור ומטענה טופף כל לילן כי' בכלי נילוי אויל הל' ט"ס טבקשו מהוות כי' היל' זה למפל לקיים נס ט' הקלה ומנות בירוחיות אויל צעפיה נסימות דה'ינו לי נס בועלס וגאנזט זיך כל פרטיטים גאנטיליס בדור וכנענשא מלך טדריאן גאנטן אין קמאנטה. ויה' כל מלוא ונולא טפקיס בדור לו במענשא נסימות יטל הוה לך'ינא בדוריות בדורית מתחבזא. ועי' ייח' נ"כ ליטעלת כי' גאנטן זיל'ו של' כ' וכלהוניגל סלמיון בלהיביס קיס הביביס מה כל קמאנטה כולה עד טול נחנכה וה'לו נסיג טקיס כל סחורה בועלס מונט טכל' ייך כמה מנות טול קיס הפעיל לו לך'ינוס כל. היל' זק'יס חומת בזוקים מאנטך כל הלויניס המטיכיס ע"י המות כי'

ג

פרק ש' פ

שפט

92

4

ונעד רגנון כנ"ס על דוקומטן עיקני דעומיחל. המכון
דרו תמאנער סי' קולס נמ"ר דיטן. ונורויה' הטע מדרדר
כ' סכינקה להען פ"י וודרגט מהל אדריגת ווסט נא'
לעו טיפל מודריגט ליישן כייל. ודרו טואדרר פ"
לפס חתוגות כבוזו יט' כולם חתוגות סמסטה גראט.
ונורויה' עי' טאקו דזוקס נליזן קעס לו ליטול למדריגט
מחומיכת כמו טקסטה הלא חתוגת נדרת למענה. וגע'כ'
הדרס נדרה. חנוך ס"י נפס נבדל עמלס לנוטה דלון
צונול' יט'. ולאכין אהיל אמכיניו זיל יטח באנט מהם
(גמוכות) [*צחים] ומונטש' צוועש'ו' אוכ' חי' טוש'ז'

אִיתָא צוותיך כי סונגלאס מפניהם סכל היה ר' יצחק
ונחלתו נלעט מכך לפניו ר' יצחק. וכך לכהנים
נדקה כי וריה כל עס קהילתו האוליגיסטים ה"י גנזו
לעלות נמי". וכיון שנקהלו נסיבות טבוחין נמי יקללה
דרמי סי' גנליין אל סלענו. ולכך נכון בכל גנול גנוליס
קידצנו יוחאות גנולותם עלולותם. וכך ר' רחלא גנול
הנכין כי דוד מאדרג נכלל סי' צמי' לרבק. כי פחד
טייל מונלייס וממושׁ שדרכוֹם נקיין הס ייחזק נכל
סדרוכום. וסדרוכום גאנטקסים צבמי' חצום ופוגדים מיריטין